

## Planmatig werken aan de toegankelijkheid van toetsing en examinering

Hoger onderwijsinstellingen beschikken over adequaat beleid om de visie op de kwaliteit van het onderwijs te realiseren. Onderdeel van dit beleid is de toegankelijkheid en studeerbaarheid voor studenten met een beperking (studenten+).

Vanuit de WGBH/CZ (artikel 1 en 2) wordt van hoger onderwijsinstellingen verwacht dat zij doeltreffende aanpassingen doen voor studenten met een handicap of chronische ziekte, tenzij deze voor hen een onevenredige belasting vormen. Een aanpassing is doeltreffend als deze geschikt en noodzakelijk is om de bedoelde belemmering weg te nemen. Hierbij is het niet verplicht de gevraagde aanpassing te verrichten, een doeltreffend alternatief aanbieden is ook mogelijk.

Examencommissies hebben een belangrijke rol in het vergroten van de toegankelijkheid voor studenten+. Zij kunnen ervoor zorgen dat de toetsen en toetsomstandigheden voor studenten+ optimaal zijn, waardoor zij hun talenten kunnen laten zien en daarmee aantonen dat zij aan de opleidingseisen voldoen.

Toegankelijkheid van toetsen is een continue ontwikkeling. Om hier systematisch aan te werken is het van belang hierop beleid te formuleren, dit uit te voeren en de effectiviteit structureel te monitoren en indien nodig bij te stellen. Met andere woorden: Plan, Do, Check en Act.

Hieronder volgt een korte beschrijving van wat dit kan betekenen voor examencommissies en het vergroten van de toegankelijkheid van toetsen en examens.



### Plan

Vanuit een gedegen analyse van de individuele aanvragen en de studentpopulatie kan een inschatting gemaakt worden hoe toetsen en examens toegankelijk gemaakt kunnen worden. Stel concrete doelstellingen op en borg deze in een beleidsplan, (jaar)plan examencommissies en/of examenhandboek.

### Do

In deze fase worden de geplande acties om de doelen te bereiken uitgevoerd.

### Check

Gedurende het collegejaar worden individuele aanvragen en de algemene toegankelijkheid van toetsen en examens gemonitord. Hiervan wordt jaarlijks een kwalitatieve en kwantitatieve analyse gemaakt. Input van evaluaties met studenten+ en een gesprek tussen betrokkenen, bijvoorbeeld examencommissies, studentendecanaat, studiebegeleiders, docenten en de facilitaire dienst kunnen input geven voor de kwalitatieve analyse. Vragen die hierbij centraal kunnen staan zijn:

- Wat ging goed bij het uitvoeren van het beleid en de procedures rondom individuele aanvragen en algemene toegankelijkheid van toetsen en examens?
- Welke knelpunten zijn ervaren?
- Wat is nodig om de toegankelijkheid van toetsen en examens verder te verbeteren?
- In hoeverre moeten het beleid en de procedures hierop worden aangepast?
- In hoeverre moet de werkwijze van de diverse betrokkenen hierop worden aangepast?

## **Act**

In deze fase wordt een antwoord gegeven op de kwantitatieve en kwalitatieve evaluatie. Aanpassingen naar aanleiding van de evaluatie worden geborgd in bijvoorbeeld de OER en/of het studentenstatuut. Acties voor nieuwe verbeteringen worden geformuleerd (wie, wat, waar en wanneer) en uitgevoerd.

Voorbeelden:

- Alle docenten maken hun toetsen toegankelijk voor studenten met dyslexie aan de hand van een checklist.
- Alle tentamentijden worden met 30 minuten verlengd, waardoor het aanvragen van tentamentijdverlenging niet nodig is. Alle studenten kiezen bij tentameninschrijving tussen wel/geen 30 minuten extra. Belangrijk: de inhoud van tentamens blijft vergelijkbaar.
- Studentendecanen worden gemandateerd om studenten met concentratieproblemen direct, dus zonder tussenkomst van de examencommissie, voorzieningen toe te kennen.

## Voorbeeldtekst jaarverslag examencommissie studeren met een functiebeperking

### **Individuele aanvragen**

Individuele aanvragen examencommissie faculteit x

Type aanpassing of voorziening*	Aantal aanvragen - % aanvragen t.o.v. totale studentpopulatie	% toegekend
Extra toets mogelijkheid/ tentamenkans		
Aanpassing in afnamecondities (bijv. prikkelarme ruimte, afname moment)		
Gebruik van voorziening (bijv. voorleessoftware, laptop)		
Extra tijd		
Andere toetsvorm		
Uitstel BSA		
Overig, nl.		

Individuele aanvragen begeleiders faculteit x

Type aanpassing of voorziening*	Aanpassing/voorziening wel gebruikt - % dat gebruik maakte van de voorziening	% dat betreffende tentamen(s) met succes heeft afgerond
Extra toets mogelijkheid/ tentamenkans		
Aanpassing in afnamecondities (bijv. prikkelarme ruimte, afname moment)		
Gebruik van voorziening (bijv. voorleessoftware, laptop)		
Extra tijd		
Andere toetsvorm		
Uitstel BSA		
Overig, nl.		

**Aantal gemelde functiebeperkingen en % ten opzichte van de totale studentpopulatie en % van groep gemelde studenten met een beperking**

<b>Functiebeperking</b>	<b>2013 - 2014</b>	<b>2014- 2015</b>	<b>2015- 2016</b>	<b>2016- 2017</b>	<b>2017- 2018</b>
<i>ADHD</i>					
<i>Autisme</i>					
<i>Dyslexie</i>					
<i>Chronische aandoening/ ziekte</i>					
<i>Psychische aandoening</i>					
<i>Functionele beperking</i>					
<i>Overig</i>					

**Beschrijving van de aantallen**

Collegejaar ... heeft de examencommissie van de faculteit/ opleiding ..., ... individuele aanvragen ontvangen van studenten met een functiebeperking. Dat is in totaal ...% van alle studenten (of ...% van alle studenten met een functiebeperking), wat een toename/ afname is ten opzichte van voorgaande collegejaren.

De meeste aanvragen betreffen ... Het minst doen studenten een beroep op ... Dit kan worden verklaard door ...

Van alle aanvragen is ... % toegekend en ... % afgekeurd. De redenen voor afkeuring waren veelal...

Van de studenten die een voorziening toegekend hebben gekregen, maakt ...% ook daadwerkelijk gebruik van de voorziening. ...% maakte geen gebruik van de voorziening, dit kan verklaard worden door...

...% van de studenten met een toegekende voorziening hebben succes en kunnen door naar het volgende studiejaar of hebben de opleiding afgerond. ...% heeft studievertraging opgelopen of is uitgevallen. Een kanttekening: zowel bij studiesucces als studievertraging of –uitval spelen meerdere factoren een rol. Uit deze cijfers is niet op te maken of de getallen anders waren geweest als de student de voorziening niet had gehad.

Het aantal gemelde functiebeperkingen is in het collegejaar...toegenomen/afgenomen ten opzichte van het voorgaande collegejaar. De functiebeperking die het meest wordt gemeld is..., ... wordt het minst gemeld.

Trends die we naar aanleiding van bovengenoemde aantallen zien zijn...

Voor de toekomst zou het wenselijk zijn om ...

De doelstelling voor collegejaar ... is:

Voorbeelden:

- Alle toetsen zijn toegankelijk voor studenten met dyslexie.
- Minder individuele aanvragen bij examencommissies door flexibeler toetsen.
- Minder individuele aanvragen t.a.v. tijdverlenging door structureel studenten 30 minuten langer te bieden.
- Structureel te variëren in toetsvorm.
- Meer kenbaar maken bij betrokkenen dat een aangepaste toetsvorm ook tot de mogelijkheden behoort.

Voorgenomen acties om de doelstelling te behalen zijn (zie 'Act-fase'):

...